

Korva-, nenä- ja kurkkutautien osaamistavoitteet lääketieteen perusopetuksessa:

Ryhmittely

- 1) Ymmärrettävä, hallittava ja osattava käyttää tai soveltaa
- 2) Tiedettävä, tunnistettava
- 3) Erityisosaamista

Johdanto

Lääketieteen lisensiaatin on

1. Osattava ottaa knk-potilaan anamneesi ja tutkia potilaan status tarkoituksenmukaisesti
1. Hallittava erotusdiagnostiset vaihtoehdot ja pystyttävä arvioimaan tarvittavien tutkimusten ja hoitojen kiireellisyys
 1. Tunnettava sovitut hoitoketjut
2. Oltava selvillä sairauksien ennusteista ja vaikutuksista potilaan toimintakykyyn ja selviytymiseen työelämässä ja kotona
 2. Tiedettävä knk-sairauksien kuntoutuksen periaatteet
3. Tiedettävä knk-sairauksiin liittyvät etuus- ja korvausperiaatteet
3. Ymmärrettävä tautien kannalta keskeiset biologiset ja patofysiologiset tekijät

I. KNK potilaan tutkiminen ja pään ja kaulan alueen anatomia

1. Mikä on normaalia? Kliininen KNK-anatomia
 1. Otoskopia, pneumaattinen otoskopia, tympanometria
 1. Äänirautakokeet ja niiden tulkinta, kuuloseulat ja niiden tulkinta, audiometrian tulkinta
 1. Rinoskopia anterior, nenän limakalvojen puudutus ja supistus, sinus uä sekä NSO-rtg:n tulkinta
 1. Suun, nielun ja kaulan tutkiminen
 1. Tasapainon kliininen tutkiminen
 1. Nenänielun ja kurkunpään peilitutkimukset
 2. Hampaiston ja purennan arvioiminen
 2. Audiometria ja sen virhelähteet
 3. Endoskopiategniikat

II. Pään ja kaulan kasvaimet

1. Pään ja kaulan alueen pahanlaatuisten muutosten riskitekijät
 1. Ihon ja limakalvojen pahanlaatuiset muutokset
 1. Ensioireet, jotka herättävät epäilyn pahanlaatuisesta muutoksesta
 1. Tarvittavat tutkimukset, jatkolähetteen kiireellisyys
2. Ihomuutosten biopsointi
 2. Kasvaimen sijainti suhteessa ympäröiviin rakenteisiin ja löydöksen dokumentointi
 2. Erikoissairaanhoidon tutkimusmenetelmät
 2. Hoitomenetelmät
 2. Seuranta
3. Epidemiologia ja ennuste

III. Huonokuuloisuus

1. Lasten kuulon seulonta ja kliininen tutkiminen neuvolassa
 1. Konduktiivisen ja sensorineuraalisen kuulovian tunnistaminen, äänirautakokeet
 1. Kuulokäyrän tulkinta ja kuulokojeindikaatioiden hallitseminen
 1. Kuulon suojaaminen
2. Erilaisten kuulovikojen tunnistaminen (Ikähuonokuuloisuus, otoskleroosi, äkillinen kuuloalenema, meluvamma)
 2. Kuulon vaikutus elämänlaatuun ja työhön
 2. Tinnitus
3. Kirurginen kuulonkuntoutus
 3. Otoakustiset emissiot ja aivorunkovasteet kuulon tutkimusvälineinä

IV. Huimaus

1. Tasapainon kliininen tutkiminen
 1. Perifeerisen ja sentraalisen huimauksen erottaminen
 1. Hyvänlaatuinen asentohuimaus
2. Menieren tauti
 2. Vestibulaarineuroniitti
 2. Sentraalisen huimauksen piirteet
3. Koneelliset huimaustutkimukset (VOG, HIT)

V. Korvakipu

1. Akuutin välikorvatulehduksen tunnistaminen, hoito ja erottaminen liimakorvataudista

1. Korvakäytävätulehdus

1. Tympanometria

2. Akuutti mastoidiitti

2. Kroonisen välikorvatulehduksen tunnistaminen

2. Leukanivelistä, kaularangasta ja purennasta johtuvat korvakivut

3. Tärykalvopisto

3. Korvatulehdusten komplikaatioiden kirurginen hoito

VI. Kurkkukipu

1. Akuutti nielutulehdus

1. Krooninen nielurisatulehdus

1. Kurkkupaise

2. Risakirurgian indikaatiot ja komplikaatiot

2. Palan tunne nielussa, syyt ja tutkiminen

2. Pahanhajuinen hengitys

2. Suun limakalvojen ja hampaiden sairaudet

3. Nielun ja suun alueen neuralgiat

3. Risakirurgian tekniikat

VII. Nenän tukkoisuus

1. Nenän ja sivuonteloiden akuutit tulehdukset

1. Allerginen nuha

1. Nenän vierasesine

1. Nso-rtg:n ja poskiontelo-uä:n käyttö

2. Krooninen sinuiitti ja nenäpolypoosi

2. Sinuiittien komplikaatiot

2. Väliseinän vinous ja muut rakenteelliset syyt

2. Kirurgisen hoidon indikaatiot

2. Rinomanometria

3. Hajuaistin häiriöt

3. Työperäinen nuha

VIII. Henkeä uhkaavat infektiot ja hätätilanteet

1. Infektiopotilaan äkillisesti heikentynyt yleistila – diagnostiikka ja hoito
 1. Hengitystietukoksen tunnistaminen ja ensihoito
 1. Syvien kaulainfektioiden tunnistaminen
 1. Nenäverenvuodot, kauterisaatio ja tamponaatiot
 1. Epiglottiitti ja supraglottiitti, tunnistaminen ja ensihoito
 1. Anafylaksia
 1. Koniotomia eli hengitysteiden kirurginen hätäavaus ("hätätrakeostomia")
2. Nenäverenvuodon takatamponaatio
2. Ruokatorven perforaatio
3. Trakeostomoidun potilaan hoidon erityispiirteet
3. Nenäverenvuodon leikkaushoidot ja embolisaatiot
3. Syvien kaulainfektioiden hoitoperiaatteet

IX. Kasvo- ja kaulavammat

1. Nenämurtuma – potilaan tutkiminen ja esh:oon ohjaus
 1. Kasvomurtumat – potilaan tutkiminen, murtumatyyppit ja esh:oon hoitoon ohjaus
 1. Kasvojen ja kaulan pehmytosavammojen hoito ja esh:oon ohjauksen aiheet
 1. Nenäverenvuotojen hoitomahdollisuudet, akuutti ja toistuva epistaxis
 1. Ensiapu, ilmäteiden turvaaminen ja verenvuodon hallinta
 1. Korvakäytävien, nenän, nielun, kurkunpään, henkitorven, keuhkojen ja ruokatorven vierasesineet
2. Kurkunpään vammat
 2. Hammasvammojen hoidon pääperiaatteet
 2. Ruokatorven syöpymävammat
3. Kasvovammojen myöhäiskorjaukset, mahdollisuudet ja tekniikat
3. Vammojen, vuotojen ja ilmäteiden kirurgiset tekniikat ja instrumentaatio

X. Kuorsaus ja uniapnea

1. Uniapnean ja kuorsauksen tunnistaminen
 1. Altistavat tekijät aikuisilla ja lapsilla
2. Kuorsauksen ja uniapnean konservatiivinen hoito
3. Kirurgisen hoidon aiheet ja tekniikat

XI. Kaulakivohy ja sylkirauhasten sairaudet

1. Diagnostiset vaihtoehdot ja muutoksen sijainti suhteessa kaulan rakenteisiin, tutkimukset perusterveydenhuollossa

1. Sylkikivitauti

1. Akuutit sylkirauhastulehdukset

1. Tulehdukselliset imusolmukesuurentumat

2. Syövän etäpesäkkeet ja lymfooma kaulalla

2. Kilpirauhaskivohyt

2. Sylkirauhasen kasvaimet

3. Kystat, fistelit, suonipoikkeavuudet

3. Krooniset sylkirauhassairaudet

XII. Käheys ja nielemisvaikeus

1. Äänen käheyden jatkotutkimusten indikaatiot

1. Akuutti ja krooninen laryngiitti

1. Palan tunne ja nielemisvaikeus, pahanlaatuisten sairauksien erotusdiagnostiikka

1. Nielemisvaikeutta aiheuttavat yleissairaudet ja neurologiset sairaudet sekä ruokatorviperäiset syyt

2. Hyvänlaatuiset äänihuulimuutokset

2. Karsinoma

2. Äänihuulihalvaus

3. Kurkunpään ja henkitorven synnynnäiset kehityshäiriöt

3. Zenkerin divertikkeli

3. Ruokatorven synnynnäiset kehityshäiriöt

XIII. Kasvohermon sairaudet

1. Idiopaattinen (Bellin) pareesi, diagnostiikka ja hoito

1. Muut kasvohalvaukset syyt

2. Kasvohermon anatomia

3. Kasvojen dyskinesiat ja kasvohalvauksen jälkioireiden kuntoutusmahdollisuudet

XIV. Foniatria

1. Lapsen viivästynyt vs. normaali puheen- ja kielenkehitys

1. Äänihäiriöt

2. Lapsen puheen- ja kielenkehityksen taustasyöt

2. Puheen sujuvuuden häiriöt (änkytys ja sokellus)

2. Puheen tuoton neurologiset ongelmat (dysartriat)

3. Suulakihalkioihin liittyvät puheongelmat

3. Kommunikoinnin tietokoneavusteiset kuntoutusmahdollisuudet